

Rättsfallssamlingen

Mål C-600/14

**Förbundsrepubliken Tyskland
mot
Europeiska unionens råd**

”Talan om ogiltigförklaring – Unionens yttre åtgärder – Artikel 216.1 FEUF – Artikel 218.9 FEUF – Fastställande av den ståndpunkt som ska intas på unionens vägnar i ett organ som inrättas genom ett internationellt avtal – Revisionsutskottet inom Mellanstatliga organisationen för internationell järnvägstrafik (Otif) – Ändring i fördraget om internationell järnvägstrafik (Cotif) och dess bihang – Delad befogenhet mellan unionen och dess medlemsstater – Unionens externa befogenhet på ett område där unionen tidigare inte antagit gemensamma regler – Giltigheten av beslut 2014/699/EU – Motiveringsskyldighet – Principen om lojalt samarbete”

Sammanfattning – Domstolens dom (stora avdelningen) av den 5 december 2017

1. *Europeiska unionen – Tilldelade befogenheter – Interna och externa befogenheter – Iakttagande av principen om tilldelade befogenheter*

(Artikel 5.2 FEU)

2. *Internationella avtal – Ingående – Unionens befogenhet – Explicit eller implicit tilldelning – Exklusiv eller delad karaktär*

(Artiklarna 3.2 FEUF och 256.1 FEUF)

3. *Internationella avtal – Ingående – Unionens befogenhet – Befogenhet med hänsyn till att det är nödvändigt att avtalet ingås för att genomföra ett av de mål som avses i fördragen – Räckvidd – Ändring i fördraget om internationell järnvägstrafik – Omfattas – Delad befogenhet mellan unionen och dess medlemsstater – Krav på att unionen tidigare har utövat sin interna normgivningskompetens externt – Föreligger inte*

(Artikel 5.2, FEU; artiklarna 2.2 FEUF, 4.2 g FEUF, 91.1 FEUF och 216.1 FEUF; rådets beslut 2014/699)

4. *Institutionernas rättsakter – Angivande av rättslig grund – Skyldighet – Omfattning – Underlåtenhet som inte utgör ett väsentligt formfel – Gränser – Uttrycklig hänvisning nödvändig för domstolskontrollen*

(Artikel 296 FEUF)

5. *Internationella avtal – Ingående – Unionens befogenhet – Befogenhet med hänsyn till att det är nödvändigt att avtalet ingås för att genomföra ett av de mål som avses i fördragen – Krav med avseende på form eller förfarande såvitt avser den rättsakt som ska antas*

(Artiklarna 216.1 FEUF och 352 FEUF)

1. Principen om tilldelade befogenheter som anges i artikel 5.2 första meningen FEU gör sig gällande såväl vad gäller handlingar inom unionen som unionens internationella handlingar.

(se punkt 44)

2. Unionen kan ha extern befogenhet i andra fall än i de typfall som är föreskrivna i artikel 3.2 FEUF. Det är nämligen inte nödvändigt att det i fördragen uttryckligen föreskrivs att unionen ska ha befogenhet att ingå ett internationellt avtal för att så ska vara fallet. En sådan befogenhet kan även följa implicit av andra bestämmelser i fördragen och av rättsakter som antagits av unionens institutioner med stöd av dessa bestämmelser. I synnerhet gäller att när institutionerna i unionsrätten har getts interna befogenheter för att förverkliga ett bestämt mål, har unionen befogenhet att göra de för detta ändamål nödvändiga internationella åtagandena, även i avsaknad av en uttrycklig bestämmelse härom. Sistnämnda fall avses numera i artikel 216.1 FEUF.

En åtskillnad ska dessutom göras mellan förekomsten av extern befogenhet för unionen och frågan huruvida denna eventuella befogenhet är exklusiv eller delad. Denna åtskillnad kommer till uttryck i EUF-fördraget. Det följer av själva lydelsen av artikel 216.1 FEUF, i vilken det inte görs någon åtskillnad beroende på huruvida unionens externa befogenhet är exklusiv eller delad, att unionen har sådan befogenhet i fyra typfall. Det fall där ingåendet av ett avtal kan komma att inverka på gemensamma regler eller räckvidden för dessa – i vilket fall unionens befogenhet är exklusiv, enligt artikel 3.2 FEUF – utgör endast ett av dessa typfall. Det följer även av en jämförelse av respektive ordalydelse i artikel 216.1 FEUF och artikel 3.2 FEUF att de fall där unionen har extern befogenhet, enligt den första av dessa bestämmelser, inte begränsas till de typfall som avses i den andra av dessa bestämmelser och där unionen har exklusiv extern befogenhet.

(Se punkterna 45–47 och 49–51)

3. De punkter på dagordningen för det 25:e mötet i revisionsutskottet inom Mellanstatliga organisationen för internationell järnvägstrafik som hänför sig till förslagen till ändring av fördraget om internationell järnvägstrafik av den 9 maj 1980, på grundval av vilka rådet fastställde de ståndpunkter som skulle intas på unionens vägnar, omfattas av unionens externa befogenhet. Rådet har följaktligen inte åsidosatt den i artikel 5.2 första meningen FEU angivna principen om tilldelade befogenheter.

De aktuella ändringarna rör nämligen avtalsrätt avseende internationell järnvägstransport, ett område som omfattas av en unionspolitik, nämligen den gemensamma transportpolitiken, som behandlas i avdelning VI, med rubriken ”Transporter”, i tredje delen, med rubriken ”Unionens politik och inre åtgärder”, i EUF-fördraget, och ska följaktligen anses vara ett av EUF-fördragets mål. Syftet med bestämmelserna i fördraget om internationell järnvägstrafik och dess bihang, som dessa ändringar avser, är att införa harmoniserade bestämmelser på internationell nivå – däribland för internationella transporter till eller från en medlemsstats territorium eller genom en eller flera medlemsstaters territorier – för de sträckor av en transport som äger rum utanför unionens territorium och, i princip, även för de sträckor av transporter som äger rum inom unionens territorium. Den omständigheten att unionen intar en ståndpunkt när det gäller nämnda ändringar ska följaktligen anses bidra till att förverkliga den gemensamma transportpolitikens mål inom ramen för den befogenhet som unionen har enligt artikel 91.1 FEUF, vilken såsom det har erinrats om i punkt 59 ovan även inbegriper en extern aspekt. Intagandet av en sådan ståndpunkt är följaktligen nödvändigt för att inom ramen för unionens politik förverkliga något av de mål som avses i fördragen, i den mening som avses i artikel 216.1 FEUF.

Det kan inte heller med framgång hävdas att unionen, eftersom befogenheten på transportområdet enligt artikel 4.2 g FEUF är delad mellan unionen och dess medlemsstater, inte kan handla externt innan den har handlat internt genom att anta gemensamma regler på de områden där det gjorts internationella åtaganden. Förekomsten av extern befogenhet för unionen är nämligen inte i något fall

är avhängig av att unionen tidigare har utövat sin interna normgivningskompetens på det aktuella området. Artikel 2.2 första meningen FEUF, vilken avser delade befogenheter, gör således inte förekomsten av extern befogenhet för unionen som är delad med medlemsstaterna avhängig av att det i fördragen finns en bestämmelse som uttryckligen tilldelar unionen en sådan extern befogenhet.

(se punkterna 56, 60, 62, 66, 67 och 72)

4. Se domen.

(se punkterna 80–84)

5. Artikel 216.1 FEUF innehåller i detta syfte inget krav med avseende på form eller förfarande, till skillnad från artikel 352 FEUF, även om de olika fall där unionen är behörig att ingå ett internationellt avtal visserligen anges i förstnämnda bestämmelse. Rättsaktens form och det förfarande som ska följas ska följaktligen fastställas med hänvisning till andra bestämmelser i fördragen.

(se punkt 89)